

Javna nabava čistih i energetske učinkovitih vozila za cestovni prijevoz

Zoran Vuić*

U članku se obrađuje pitanje javne nabave čistih i energetske učinkovitih vozila za cestovni prijevoz koja obavljaju naručitelji kao obveznici primjene Zakona o javnoj nabavi (NN. br. 120/2016). Isto pitanje uređeno je i Zakonom o promicanju čistih vozila u cestovnim prijevozu (NN. br. 52/2021) te Pravilnikom o obvezi izvješćivanja europskoj komisiji i minimalnim ciljevima u postupcima javne nabave vozila za cestovni prijevoz (NN. br. 86/2021), donesenim temeljem toga Zakona. U članku se, uz relevantne odredbe navedenih propisa, navode i mišljenja dana naručiteljima u vezi pitanja primjene odredbi navedenih propisa te odredbe Naputka upućenog naručiteljima.

1. Zakon o promicanju čistih vozila u cestovnom prijevozu

Zakonom o promicanju čistih vozila u cestovnom prijevozu (nn. br. 52/2021, dalje u tekstu: Zakon), u pravni poredak Republike Hrvatske prenijeta je Direktiva (EU) 2019/1161 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o izmjeni Direktive 2009/33/EZ o promicanju čistih i energetske učinkovitih vozila u cestovnom prijevozu (SL L 188, 12. 7. 2019.).

U članku 1. Direktive navedeni su njen predmet i ciljevi donošenja:

Ovom se Direktivom od država članica zahtijeva da javni naručitelji i naručitelji pri javnoj nabavi određenih vozila za cestovni prijevoz s ciljem promicanja i poticanja tržišta za čista i energetske učinkovita vozila i povećanja doprinosa prometnog sektora politikama Unije koje se odnose na zaštitu okoliša, klimu i energetiku u obzir uzmu energetske učinke i učinke na okoliš za trajanja cijelog radnog vijeka vozila, uključujući potrošnju energije te emisije CO₂ i emisije određenih onečišćivača.”;

Stoga, Zakon je važan za primjenu u području javne nabave iz razloga što se njime utvrđuju **obveze naručitelja da pri javnoj nabavi** određenih vozila za cestovni prijevoz, radi promicanja i poticanja tržišta za čista i energetske učinkovita vozila i povećanja doprinosa prometnog sektora politikama EU koje se odnose na zaštitu okoliša, klimu i energetiku, u obzir uzmu energetske učinke i učinke na okoliš za trajanja cijelog radnog vijeka vozila, uključujući potrošnju energije te emisije CO₂ i emisije određenih onečišćujućih tvari.

Zakonom su definirani sljedeći **pojmovi**:

Naručitelji su javni naručitelji i naručitelji u smislu propisa kojim se uređuje javna nabava¹.

Vozilo za cestovni prijevoz je vozilo koje je, u skladu s propisom kojim se uređuju tehnički uvjeti vozila za promet na cestama, razvrstano u kategoriju **M1, N1, N2, N3, M2 i M3**.²

Čisto vozilo je (u članku 3. točki 3. Zakona) određeno kao:

a) **vozilo kategorije M1, M2 i N1** s emisijama iz ispušne cijevi u vrijednosti najviše do 50 CO₂ g/km i stvarnim emisijama onečišćujućih tvari tijekom vožnje ispod 80 % primjenjivih ograničenja emisija do 31. prosinca 2025. odnosno nultih emisija iz ispušne cijevi i stvarnim emisijama onečišćujućih tvari tijekom vožnje primjenjivih nakon 1. siječnja 2026.

ili

b) **vozilo kategorije M3, N2 i N3** koje upotrebljava alternativna goriva koja su definirana posebnim propisom kojim se uređuju biogoriva za prijevoz i kojim se uređuje uspostava infrastrukture za alternativna goriva, a u koja se ne ubrajaju biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje. U slučaju vozila koja upotrebljavaju tekuća biogoriva, sintetička i parafinska goriva, ta se goriva ne smiju miješati s konvencionalnim fosilnim gorivima.

Teško vozilo s nultim emisijama je čisto vozilo, (definirano u točki 3. podtočki b – prethodno navedeno) koje nema motor s unutarnjim izgaranjem ili ima motor s unutarnjim izgaranjem:

- koji ispušta manje od 1 g CO₂/kWh kako je izmjereno u skladu s Uredbom (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o homologaciji motornih vozila i motora s obzirom na emisije iz teških vozila (Euro VI) i o pristupu informacijama za popravak i

* Zoran Vuić, dipl.iur., Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zagreb

¹ Direktiva u članku 4. određuje:

1. „javni naručitelji” znači javni naručitelji kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/24/EU i u članku 3. Direktive 2014/25/EU;

2. „naručitelji” znači naručitelji kako su definirani u članku 4. Direktive 2014/25/EU.

² Direktiva u članku 4. određuje: „vozilo za cestovni prijevoz” znači vozilo kategorije M ili N kako su definirane u članku 4. stavku 1. točkama (a) i (b) Uredbe (EU) 2018/858).

održavanje vozila i izmjenama Uredbe (EZ) br. 715/2007 i Direktive 2007/46/EZ i stavljanju izvan snage direktiva 80/1269/EEZ, 2005/55/EZ i 2005/78/EZ (SL L 188, 18. 7. 2009.) i njezinim provedbenim mjerama

ili

- koji ispušta manje od 1 g CO₂/km kako je izmjereno u skladu s Uredbom (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila (SL L 171/1, 29. 6. 2007.) i njezinim provedbenim mjerama.

U pogledu **primjene Zakona**, propisano je (**u članku 4.**) da se Zakon i njegovi provedbeni propisi primjenjuju na:

- a) **javnu nabavu putem ugovora o kupnji, leasingu, unajmljivanju ili najmu s pravom otkupa vozila za cestovni prijevoz** koje dodjeljuju javni naručitelji ili naručitelji kako su definirani propisom kojim se uređuje javna nabava,
- b) **ugovore o javnim uslugama** u smislu Uredbe (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70 (SL L 315, 3. 12. 2007.) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom (EU) 2016/2338 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1370/2007 u pogledu otvaranja tržišta za usluge domaćeg željezničkog prijevoza putnika (SL L 354, 23. 12. 2016.) **koji za predmet imaju pružanje usluga cestovnog prijevoza putnika iznad praga koji određuju države članice i koji ne premašuje primjenjivi prag utvrđen u članku 5. stavku 4. Uredbe** i
- c) **ugovore o pružanju usluga javnog cestovnog prijevoza uključuju:** usluge cestovnog putničkog prijevoza za posebne namjene, izvanredni putnički prijevoz, usluge skupljanja otpada, prijevoz pošiljaka cestom, usluge prijevoza paketa, usluge dostave pošte i usluge dostave paketa,

Za razliku od prethodno navedenog, Zakon i njegovi provedbeni propisi se **ne primjenjuju** na sljedeća vozila:

- a) vozila iz članka 2. stavaka 2. i 3. Uredbe (EZ) br. 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o homologaciji i nadzoru tržišta motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila, o izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 595/2009 te o stavljanju izvan snage Direktive 2007/46/EZ (SL L 151/1, 14. 6. 2018.), na vozila iz točaka 5.2. do 5.5. i točke 5.7. dijela A Priloga I. Uredbe

i

- b) vozila kategorije M3, osim vozila razreda I i razreda A, kako su definirana u članku 3. točkama 2. i 3. Uredbe (EZ) br. 661/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zahtjevima za homologaciju tipa za opću sigurnost motornih vozila, njihovih prikolica i sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila (SL L 200/1, 31. 7. 2009.).

Danom stupanja na snagu Zakona prestao je važiti Zakon o promicanju čistih i energetski učinkovitih vozila u cestovnom prijevozu (NN br. br. 127/13).

2. Pravilnik o obvezi izvješćivanja EK

Na temelju članka 6. Zakona, kao provedbeni propis toga Zakona, donesen je Pravilnik o obvezi izvješćivanja europskoj komisiji i minimalnim ciljevima u postupcima javne nabave vozila za cestovni prijevoz (NN br. 86/2021, dalje u tekstu: Pravilnik).

Pravilnikom se propisuju:

- **minimalni ciljevi u postupcima javne nabave** koje su naručitelji u smislu propisa kojim se uređuje javna nabava dužni uzimati u obzir u postupcima javne nabave vozila za cestovni prijevoz,
- **obveze izvješćivanja Europske komisije..**

3.1. Minimalni ciljevi u postupcima javne nabave

Minimalni ciljevi javne nabave odnose se na ugovore javne nabave iz članka 4. Zakona.

U pogledu datuma od kada je primjena obvezna, propisano je da se Pravilnik primjenjuje na ugovore:

- za koje je upućen **poziv na nadmetanje nakon 2. kolovoza 2021.** ili,
- u slučaju da taj **poziv nije predviđen, ako je naručitelj započeo postupak javne nabave nakon tog datuma.**

Minimalni ciljevi u postupcima javne nabave izražavaju se kao **minimalni postoci** čistih vozila iz (**prethodno navedenih u tekstu**) članka 3. točke 3. Zakona u **ukupnom broju vozila za cestovni prijevoz obuhvaćenih zbrojem svih ugovora dodijeljenih u razdoblju:**

- **od 2. kolovoza 2021. do 31. prosinca 2025.** za prvo referentno razdoblje te
- **od 1. siječnja 2026. do 31. prosinca 2030.** za drugo referentno razdoblje.

Minimalni ciljevi javne nabave iznose:

- za **udio čistih lakih vozila u ukupnom broju lakih vozila (M1, M2, N1)** obuhvaćenih ugovorima iz članka 4. Zakona **za oba referentna razdoblja je 18,7%.**
- za **udio čistih teških vozila u ukupnom broju teških vozila** obuhvaćenih ugovorima iz članka 4. Zakona:

KAMIONI (vozila kategorije N2 i N3)		AUTOBUSI (vozila kategorije M3) (*)	
Od 2. 8. 2021. do 31. 12. 2025.	Od 1. 1. 2026. do 31. 12. 2030.	Od 2. 8. 2021. do 31. 12. 2025.	Od 1.1. 2026. do 31.12. 2030.
6%	7%	27%	38%

(*) Polovica minimalnog cilja za udio čistih autobusa mora biti ispunjena nabavom autobusa s nultim emisijama kako je definirano u članku 3. točki 4. Zakona.

Taj je zahtjev smanjen na jednu četvrtinu minimalnog cilja za prvo referentno razdoblje ako su više od 80% autobusa na koje se odnosi zbroj svih ugovora iz članka 4. Zakona dodijeljenih tijekom tog razdoblja u državi članici autobusi na kat.

Pravilnikom je nadalje propisano, **ako se ne donesu novi ciljevi za razdoblje nakon 1. siječnja 2030.**, nastavljaju se primjenjivati ciljevi za drugo referentno razdoblje i izračunavaju se u skladu sa stavcima od 1. do 5., članka 4. Pravilnika tijekom sljedećih petogodišnjih razdoblja.

Vozila koja su u skladu s definicijom čistih vozila ili teških vozila s nultim emisijama zbog **naknadne nadogradnje** mogu se smatrati istim takvim vozilima za potrebe usklađivanja s minimalnim ciljevima javne nabave.

Za potrebe **računanja minimalnih ciljeva** javne nabave datum javne nabave koji se uzima u obzir je **datum na koji postupak javne nabave završava dodjelom ugovora**.

Za potrebe **procjene usklađenosti s minimalnim ciljevima javne nabave** uzima se u obzir, u slučaju ugovora:

- iz članka 4. točke a) Zakona: **broj vozila za cestovni prijevoz koja su predmetom kupnje, leasinga, unajmljivanja ili unajmljivanja s pravom otkupa** u okviru svakog ugovora.
- iz članka 4. točaka b) i c) Zakona: **broj vozila za cestovni prijevoz koja se koriste za pružanje usluga obuhvaćenih svakim ugovorom**.

Naručitelji su obvezni u postupcima javne nabave u izradi dokumentacije o nabavi uzeti u obzir navedene minimalne ciljeve određivanjem energetske učinkovitosti i učinaka na okoliš za trajanja cijelog radnog vijeka vozila, uključujući potrošnju energije, emisije CO₂ i emisije određenih onečišćujućih tvari.

U pogledu izvješćivanja Europskoj komisiji, Pravilnikom je propisano da će Središnje tijelo državne uprave nadležno za politiku javne nabave (*Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za trgovinu i politiku javne nabave, dalje u tekstu: Uprava*) prikupljati podatke o nabavi iz članka 4. Zakona te ih dostavljati Europskoj komisiji, u sljedećim rokovima:

- **do 2. kolovoza 2022.** obavještava se o poduzetim mjerama i o namjerama u pogledu budućih aktivnosti provedbe Zakona, uključujući raspored i moguću podjelu napora među različitim razinama upravljanja, kao i o svim ostalim relevantnim informacijama.
- **do 18. travnja 2026. i svake tri godine nakon toga** se podnosi Izvješće o provedbi Pravilnika, koje se prilaže izvješću koje Uprava dostavlja Europskoj komisiji sukladno zakonu kojim se uređuje područje javne nabave. Izvješće mora sadržavati informacije o mjerama poduzetim za provedbu Pravilnika, o budućim aktivnostima provedbe i svim ostalim relevantnim informacijama te se moraju navesti broj i kategorije vozila obuhvaćenih ugovorima iz članka 4. Zakona.

Danom stupanja na snagu Pravilnika prestali su važiti:

- Pravilnik o metodologiji za izračun operativnih troškova tijekom razdoblja eksploatacije vozila za cestovni prijevoz (Nar. nov. br. 136/2013) i
- Pravilnik o mjerilima koja se koriste u postupcima javne nabave vozila za cestovni prijevoz (Nar. nov. br. 11/2014).

Prilog Pravilnika su Informacije za provedbu minimalnih ciljeva javne nabave za čista vozila u cestovnom prijevozu sadržane u dvije sljedeće tablice:

Tablica 1.: Oznake za usluge iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV) iz članka 4. točke c Zakona o promicanju čistih vozila u cestovnom prijevozu

CPV oznaka	Opis
60112000-6	Usluge javnog cestovnog prijevoza
60130000-8	Usluge cestovnog putničkog prijevoza za posebne namjene
60140000-1	Izvanredni putnički prijevoz
90511000-2	Usluge skupljanja otpada
60160000-7	Prijevoz pošiljaka cestom
60161000-4	Usluge prijevoza paketa
64121100-1	Usluge dostave pošte
64121200-2	Usluge dostave paketa

Tablica 2.: Pragovi emisija za čista laka vozila

Kategorije vozila	Do 31. prosinca 2025.		Od 1. siječnja 2026.	
	CO ₂ g/km	RDE ⁽¹⁾ onečišćivača zraka kao postotak ograničenja emisija ⁽²⁾	CO ₂ g/km	RDE ⁽¹⁾ onečišćivača zraka kao postotak ograničenja emisija ⁽²⁾
M1	50	80%	0	nije dostupno
M2	50	80%	0	nije dostupno
N1	50	80%	0	nije dostupno

⁽¹⁾ Deklarirane najveće stvarne emisije tijekom vožnje (RDE) broja čestica (PN) u #/km i dušikovih oksida (NOx) u mg/km kako su prijavljene u točki 48.2 certifikata o sukladnosti, za stvarne emisije tijekom vožnje i tijekom potpunih i tijekom gradskih vožnji.

⁽²⁾ Primjenjiva ograničenja emisija utvrđena u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. 715/2007 ili pravnom aktu koji slijedi nakon te uredbe.

4. Naputak - nabava čistih vozila – obveze uz objave obavijesti o dodjeli ugovora

U vezi obveza naručitelja kada nabavljaju predmetna vozila, potrebno je upozoriti i na Naputak kojim se ukazuje naručiteljima na **obveze uz objave obavijesti o dodjeli ugovora**. U njemu se pored ostaloga navode CPV kodovi za koje je obvezno prikupljanje podataka, a to su:

CPV:

33193000-9 Vozila za invalide, invalidska kolica i pripadajuće naprave

33193100-0 Vozila za invalide i invalidska kolica

33193110-3 Vozila za invalide

34100000-8 Motorna vozila

34110000-1 Osobni automobili

34111000-8 Karavani i limuzine

34111100-9 Karavani

34111200-0 Limuzine

34113000-2 Vozila s pogonom na četiri kotača

- 34113100-3 Džipovi
- 34113200-4 Terenska vozila
- 34113300-5 Izvancestovna vozila
- 34114000-9 Vozila za posebne namjene
- 34114100-0 Interventna vozila
- 34114110-3 Vozila za spašavanje
- 34114120-6 Paramedicinska vozila
- 34114121-3 Sanitetska vozila
- 34114122-0 Vozila za prijevoz pacijenata
- 34114200-1 Policijski automobili
- 34114210-4 Vozila za prijevoz uhićenika
- 34114300-2 Vozila za socijalnu skrb
- 34114400-3 Minibusi
- 34115000-6 Drugi osobni automobili
- 34115200-8 Motorna vozila za prijevoz manje od 10 osoba
- 34115300-9 Vozila za prijevoz, rabljena
- 34120000-4 Motorna vozila za prijevoz 10 ili više osoba
- 34121000-1 Autobusi i međugradski autobusi
- 34121100-2 Autobusi za javni promet
- 34121200-3 Zglobni autobusi
- 34121300-4 Autobusi na kat
- 34121400-5 Niskopodni autobusi
- 34121500-6 Međugradski autobusi
- 34130000-7 Motorna vozila za prijevoz robe
- 34131000-4 Manja dostavna vozila
- 34133000-8 Zglobna teretna vozila
- 34133100-9 Cisterne
- 34133110-2 Kamioni-cisterne za gorivo
- 34134000-5 Kamioni s otvorenim sandukom i kamioni-kiperi
- 34134100-6 Kamioni s otvorenim sandukom
- 34134200-7 Kamioni kiperi
- 34136000-9 Dostavna vozila
- 34136100-0 Laka dostavna vozila
- 34136200-1 Zatvorena dostavna vozila
- 34137000-6 Teretna vozila, rabljena
- 34138000-3 Cestovni tegljači
- 34140000-0 Teška motorna vozila
- 34142000-4 Kamioni dizalice i samoistovarni kamioni
- 34142100-5 Teretna vozila s podiznom platformom
- 34142300-7 Samoistovarni kamioni
- 34143000-1 Vozila za zimsku službu
- 34144000-8 Motorna vozila za posebne namjene
- 34144200-0 Vozila za interventne službe
- 34144210-3 Vatrogasna vozila
- 34144211-0 Kamioni s okretnim ljestvama
- 34144212-7 Vozila vodonosci
- 34144213-4 Vozila za gašenje požara
- 34144220-6 Vozila za prijevoz vozila u kvaru
- 34144400-2 Vozila za održavanje cesta
- 34144410-5 Vozila za vađenje blata i sl. iz cestovnih odvodnih kanala
- 34144420-8 Vozila za posipanje soli
- 34144430-1 Vozila za čišćenje cesta
- 34144431-8 Vozila za čišćenje cesta usisavanjem
- 34144440-4 Vozila za posipavanje pijeska
- 34144450-7 Vozila za prskanje
- 34144500-3 Vozila za odvoz smeća i fekalija
- 34144510-6 Vozila za odvoz smeća
- 34144511-3 Vozila za skupljanje otpada
- 34144512-0 Vozila za sabijanje otpada
- 34144520-9 Cisterne za fekalije
- 34144700-5 Komunalna vozila
- 34144750-0 Teretna vozila
- 34144900-7 Električna vozila
- 34144910-0 Električni autobusi
- 60000000-8 Usluge prijevoza (osim prijevoza otpada)
- 60100000-9 Usluge cestovnog prijevoza
- 60112000-6 Usluge javnog cestovnog prijevoza
- 60120000-5 Taksi-usluge
- 60130000-8 Usluge cestovnog putničkog prijevoza za posebne namjene
- 60140000-1 Izvanredni putnički prijevoz
- 60150000-4 Putnički prijevoz zaprežnim vozilima
- 60160000-7 Kopneni prijevoz pošte
- 60161000-4 Usluge prijevoza paketa
- 60170000-0 Najam vozila za prijevoz putnika s vozačem
- 60171000-7 Najam putničkih vozila s vozačem
- 60172000-4 Najam autobusa i međugradskih autobusa s vozačem
- 60180000-3 Najam vozila za prijevoz robe s vozačem
- 60181000-0 Najam teretnih vozila s vozačem
- 60182000-7 Najam industrijskih vozila s vozačem
- 60183000-4 Najam dostavnog vozila s vozačem

63500000-4 Usluge putničkih agencija i turoperatora te usluge pomoći turistima

63510000-7 Usluge putničkih agencija i slične usluge

63514000-5 Usluge turističkih vodiča

63515000-2 Usluge putovanja

63516000-9 Usluge organizacije putovanja

63520000-0 Usluge prijevozne agencije

63521000-7 Usluge agencije za prijevoz tereta

64000000-6 Poštanske i telekomunikacijske usluge

64100000-7 Poštanske i kurirske usluge

64110000-0 Poštanske usluge

64111000-7 Poštanske usluge u vezi s dnevnim tiskom i časopisima

64112000-4 Poštanske usluge u vezi s pismima

64113000-1 Poštanske usluge u vezi s paketima

64120000-3 Kurirske usluge

64121000-0 Multimodalne kurirske usluge

64121100-1 Usluge dostave pošte

64121200-2 Usluge dostave paketa

90440000-3 Usluge čišćenja septičkih jama

90450000-6 Usluge čišćenja septičkih spremnika

90460000-9 Usluge pražnjenja septičkih jama i septičkih spremnika

90500000-2 Usluge u vezi s otpacima i otpadom

90510000-5 Zbrinjavanje i obrada otpada

90511000-2 Usluge skupljanja otpada

90511100-3 Usluge skupljanja krutog komunalnog otpada

90511200-4 Usluge skupljanja kućnog otpada

90511300-5 Usluge skupljanja smeća

90511400-6 Usluge skupljanja papira

90512000-9 Usluge prijevoza otpada

90513000-6 Usluge obrade i zbrinjavanja neopasnih otpada i neopasnog otpada

90513100-7 Usluge zbrinjavanja kućnog otpada

90513200-8 Usluge zbrinjavanja krutog komunalnog otpada

90513700-3 Usluge prijevoza mulja

90520000-8 Usluge u vezi s radioaktivnim, otrovnim, medicinskim i opasnim otpadom

90521100-6 Usluge skupljanja radioaktivnog otpada

90521400-9 Prijevoz radioaktivnog otpada

90521410-2 Prijevoz otpada niskog stupnja radioaktivnosti

90521420-5 Prijevoz otpada srednjeg stupnja radioaktivnosti

90524400-0 Skupljanje, prijevoz i zbrinjavanje bolničkog otpada

90610000-6 Usluge čišćenje i metenja ulica

90611000-3 Usluge čišćenja ulica

90620000-9 Usluge čišćenja snijega

90630000-2 Usluge uklanjanja leda

90640000-5 Usluge čišćenja i pražnjenja slivnika

90641000-2 Usluge čišćenja slivnika

90642000-9 Usluge pražnjenja slivnika

U Naputku se u vezi obveza uz objave obavijesti o dodjeli ugovora (kao bitno) navodi sljedeće:

- traženi podaci o čistim vozilima **unose se u obavijest o dodjeli ugovora, na razini grupe.**
- obvezno će se ispunjavati podaci kada se radi o **nabavi vozila**, ali i kada se nabavljaju **usluge u kojima se eventualno koriste čista vozila.**
- naručitelji su u **dokumentaciji o nabavi**, obvezni ukoliko se radi o gore navedenim uslugama, navesti da gospodarski subjekti u ponudama navedu **hoće li tijekom izvršavanja usluge, koristiti čista vozila.**
- EOJN RH prepoznaje relevantan CPV, te se, u **obavijesti o dodjeli ugovora, automatski otvaraju obvezna polja** u kojima se treba ustanoviti o kakvom vozilu se radi, i to:
 - a) Nabavlja li se **lako vozilo ili usluga koja koristi lako vozilo** (kategorije lakih vozila su **M1, M2 i N1**)
 - Je li vozilo „čisto“ sukladno definiciji iz članka 3. Zakona
 - b) Nabavlja li se **teško vozilo ili usluga koja koristi teško vozilo i koja kategorija** (kategorije teških vozila su **N2, N3 i M3 razredi I i A**)
 - Je li vozilo „čisto“ sukladno definiciji iz članka 3. Zakona
- obveza unošenja podataka o čistim vozilima **odnosi se na sve obavijesti o dodjeli ugovora, počevši od dana zaprimanja ove obavijesti putem EOJN RH**, uz napomenu da se obavijest o dodjeli ugovora **neće moći objaviti** ukoliko se ne unesu traženi podaci kod nabave čistih vozila, a za navedene CPV-ove.

- **Kategorije vozila** su sljedeće:

M: cestovna motorna vozila koja služe za prijevoz putnika i koja imaju 4 kotača ili 3 kotača i najveću dopuštenu masu veću od 1 t

M1: motorna vozila za prijevoz putnika koja osim sjedala vozača imaju još najviše 8 sjedala

M2: motorna vozila za prijevoz putnika koja osim sjedala vozača imaju više od 8 sjedala i čija najveća dopuštena masa manja od 5 t

M3 razred I: motorna vozila za prijevoz putnika koja osim sjedala vozača imaju više od 22 sjedala, konstruirani za prijevoz putnika prvenstveno u stajaćem položaju i čija je unutrašnjost konstruirana tako da omogućuje brzi prolaz

putnika kroz unutrašnjost vozila, i čija je najveća dopuštena masa veća od 5 t

M3 razred A: motorna vozila za prijevoz putnika koja osim sjedala vozača imaju do najviše 22 sjedala, konstruirani za prijevoz putnika u sjedećem i stajaćem položaju, i čija je najveća dopuštena masa veća od 5 t

N: cestovna vozila koja služe za prijevoz tereta i koja imaju najmanje 4 ili 3 kotača i najveću dopuštenu masu veću od 1 t

N1: motorna vozila za prijevoz tereta čija najveća dopuštena masa nije veća od 3,5 t

N2: motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dopuštena masa veća od 3,5 t, ali nije veća od 12 t

N3: motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dopuštena masa veća od 12 t

5. Mišljenja

U nastavku se navode upiti i mišljenja Uprave za trgovinu i politiku javne nabave dana u vezi nabave čistih vozila.

Pitanje³: *Naručitelj navodi da priprema dokumentaciju o nabavi osobnog motornog vozila srednje klase za službene potrebe procijenjene vrijednosti 160.000,00 kuna bez PDV-a, a budući da u Financijskom planu nisu osigurana sredstva za nabavu čistog vozila sukladno definiciji Zakona, traži pojašnjenje je li sukladno Pravilniku obvezan u tehničkim specifikacijama vozila propisati pragove emisija za čista laka vozila određena Pravilnikom ili može u tehničkim specifikacijama odrediti da nabavlja vozilo s diesel motorom, za koje ima osigurana financijska sredstva.*

Mišljenje: Člankom 1. Pravilnika propisuju se obveze izvršavanja Europskoj komisiji i minimalni ciljevi u postupcima javne nabave koje su naručitelji u smislu propisa kojim se uređuje javna nabava dužni uzimati u obzir u postupcima javne nabave vozila za cestovni prijevoz.

Postupci javne nabave propisani su ZJN 2016 koji u članku 12. propisuje vrijednosne pragove za njegovu primjenu.

U članku 12. stavku 1. točka 1.a) propisano je da se ZJN 2016 ne primjenjuje na nabavu robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 200.000,00 kuna.

Nabava do vrijednosti pragova iz članka 12. stavka 1 ZJN 2016 spada u jednostavnu nabavu, propisanu u članku 15. ZJN 2016, a za koju pravila, uvjete i postupke utvrđuje naručitelj općim aktom, uzimajući u obzir načela javne nabave te mogućnost primjene elektroničkih sredstava komunikacije (članak 15. stavak 2. ZJN 2016).

Budući da nabava osobnog diesel motornog vozila srednje klase za službene potrebe, u procijenjenoj vrijednosti 160.000,00 kuna predstavlja jednostavnu nabavu na koju se ne primjenjuju postupci javne nabave, na istu se ne primjenjuje niti Pravilnik.

Pitanje⁴: *Naručitelj navodi da namjerava provesti otvoreni postupak javne nabave autobusa vozila s 18+1 sjedalom kategorije N1.*

Nadalje, navodi da sukladno članku 1. Zakona javni naručitelji su u obvezi da pri javnoj nabavi određenih vozila za cestovni prijevoz radi promicanja i poticanja tržišta za čista i energetske učinkovita vozila i povećanja doprinosa prometnog sektora politikama Unije koje se odnose na zaštitu okoliša, klimu i energetiku u obzir uzmu energetske učinke i učinke na okoliš za trajanja cijelog radnog vijeka vozila, uključujući potrošnju energije te emisije CO₂ i emisije određenih onečišćujućih tvari. Člankom 3. stavkom 1. točkom 3 a. propisano je da je čisto vozilo kategorije M1, M2 i N1 s emisijama iz ispušne cijevi u vrijednosti najviše do 50 CO₂ g/km i stvarnim emisijama onečišćujućih tvari tijekom vožnje ispod 80% primjenjivih ograničenja emisija do 31. prosinca 2025.

Također, navodi da je u dokumentaciji o nabavi uzeo u obzir energetske učinke po okoliš tijekom razdoblja eksploatacije vozila. Međutim, istraživanjem tržišta naručitelj je došao do saznanja da niti jedno vozilo kategorije N1 s 18+1 sjedala na tržištu ne može zadovoljiti emisije iz ispušne cijevi u vrijednosti najviše do 50 CO₂ g/km i stvarne emisije onečišćujućih tvari tijekom vožnje ispod 80% primjenjivih ograničenja, odnosno te kriterije bi moglo bi zadovoljiti samo električno vozilo kojega na tržištu nema u predmetnoj kategoriji.

Slijedom navedenog, postavlja upit može li pokrenuti postupak javne nabave predmetnog vozila samo uzimajući u obzir energetske učinke i učinke po okoliš tijekom razdoblja eksploatacije vozila, a bez postavljanja uvjeta emisija iz ispušne cijevi u vrijednosti najviše do 50 CO₂ g/km i stvarnih emisija onečišćujućih tvari tijekom vožnje ispod 80% primjenjivih ograničenja, budući da na tržištu nema takvih vozila u predmetnoj kategoriji, odnosno niti jedno takvo vozilo još nema homologaciju u Republici Hrvatskoj.

Mišljenje: Člankom 1. Pravilnika propisuju se obveze izvršavanja Europskoj komisiji i minimalni ciljevi u postupcima javne nabave koje su naručitelji u smislu propisa kojim se uređuje javna nabava dužni uzimati u obzir u postupcima javne nabave vozila za cestovni prijevoz.

Postupci javne nabave propisani su ZJN 2016 koji u članku 12. propisuje vrijednosne pragove za njegovu primjenu.

U članku 4. stavku 1. Pravilnika je navedeno da se minimalni ciljevi iz članka 2. Pravilnika izražavaju kao minimalni postoci čistih vozila iz članka 3. točke 3. Zakona u ukupnom broju vozila za cestovni prijevoz obuhvaćenih zbrojem svih ugovora dodijeljenih u razdoblju od 2. kolovoza 2021. do 31. prosinca 2025. za prvo referentno razdoblje te u razdoblju od 1. siječnja 2026. do 31. prosinca 2030. za drugo referentno razdoblje.

Nadalje, u članku 4. stavku 7. Pravilnika navodi se da su minimalni ciljevi javne nabave za udio čistih lakih vozila u uku-

³ MIŠLJENJE KLASA: 406-01/21-01/347, od 10. rujna 2021.

⁴ MIŠLJENJE KLASA: 406-01/21-01/389, od 9. prosinca 2021.

pnom broju lakih vozila (M1, M2, N1) obuhvaćenih ugovorima iz članka 4. Zakona za oba referentna razdoblja 18,7%.

Za potrebe procjene usklađenosti s minimalnim ciljevima javne nabave uzima se u obzir broj vozila za cestovni prijevoz koja su predmetom kupnje, leasinga, unajmljivanja ili unajmljivanja s pravom otkupa u okviru svakog ugovora.

Sukladno članku 5. Pravilnika, naručitelji su obvezni u postupcima javne nabave u izradi dokumentacije o nabavi uzeti u obzir minimalne ciljeve određivanjem energetske učinkovitosti i učinkovitosti na okoliš za trajanja cijelog radnog vijeka vozila, uključujući potrošnju energije, emisije CO₂ i emisije određenih onečišćujućih tvari, za onaj broj lakih vozila koja su predmet nabave koji čini udio od 18,7% u ukupnom zbroju svih ugovora dodijeljenih u određenom referentnom razdoblju.

Dakle, naručitelj nije u obvezi u svakoj pojedinoj nabavi uzeti u obzir minimalne ciljeve iz članka 4. Pravilnika, nego voditi računa da u određenom referentnom razdoblju udio čistih lakih vozila u ukupnom broju svih ugovora dodijeljenih u razdoblju od 2. kolovoza 2021. do 31. prosinca 2025. za prvo referentno razdoblje te u razdoblju od 1. siječnja 2026. do 31. prosinca 2030. za drugo referentno razdoblje, bude minimalno 18,7%.

Pitanje⁵: U dopisu navodite da članak 4. stavak 1. točka b) Zakona o promicanju čistih vozila u cestovnom prijevozu propisuje da se odredbe istoga Zakona primjenjuju na „ugovore o javnim uslugama u smislu Uredbe (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredba Vijeća (EEZ) br. 1191/69 ... koji za predmet imaju pružanje usluga cestovnog prijevoza putnika iznad praga koji određuju države članice i koji ne premašuje primjenjivi prag utvrđen u članku 5. stavku 4. Uredbe pa tražite mišljenje o obvezi primjene Zakona na ugovore o javnim uslugama cestovnog prijevoza putnika s obzirom na postupke na temelju kojih se ovi ugovori sklapaju.

Mišljenje: U odnosu na postavljeno pitanje odgovaramo da se Zakon primjenjuje na ugovore o javnim uslugama prijevoza, čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od praga iz članka 12. stavka 1. ZJN 2016 sklopljene na temelju konkurentnog postupka nadmetanja kao i na ugovore o javnim uslugama prijevoza koji nisu sklopljeni na temelju konkurentnog postupka nadmetanja.

Pitanje: Nadalje, navodite da članak 4. stavak 1. točka c) Zakona propisuje da se odredbe Zakona primjenjuju na „ugovore o pružanju usluga javnog cestovnog prijevoza, usluga cestovnog putničkog prijevoza za posebne namjene, izvanredni putnički prijevoz, ...“, a da navedene vrste prijevoza nisu usklađene s vrstama prijevoza koje poznaje Zakon o prijevozu u cestovnom prometu, pa stoga tražite pojašnjenje na koje se točno vrste prijevoza sukladno Zakonu o prijevozu u cestovnom prometu primjenjuje Zakon o promicanju čistih vozila u cestovnom prijevozu.

Mišljenje: U Prilogu koji je sastavni dio Pravilnika o obvezi izvješćivanja Europskoj komisiji i minimalnim ciljevima u postupcima javne nabave vozila za cestovni prijevoz, pod nazivom „Informacije za provedbu minimalnih ciljeva javne nabave za čista vozila u cestovnom prijevozu“, u Tablici 1. navedene su oznake iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV) za usluge iz članka 4. točke c) Zakona o promicanju čistih vozila u cestovnom prijevozu.

Pitanje: Navodite da je u članku 5. Zakona propisano da se njegove odredbe ne primjenjuju na vozila kategorije M3, osim vozila razreda I i razreda A, kako su definirana u članku 3. točkama 2. i 3. Uredbe (EZ) br. 661/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zahtjevima za homologaciju tipa za opću sigurnost motornih vozila, njihovih prikolica i sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila (SL L 200/1, 31. 7. 2009.) pa tražite pojašnjenje jesu li naručitelji obvezni primjenjivati odredbe Zakona ukoliko dokumentacijom o nabavi propišu da se usluga prijevoza obavlja vozilima M3 kategorije bilo kojeg razreda izuzev razreda I i A te što kada dokumentacijom o nabavi nije propisana kategorija vozila, nego se traže vozila koja imaju određeni minimalni broj sjedećih mjesta, bez naznake kategorije vozila i oblika karoserije.

Mišljenje: Odredbom članka 5. Pravilnika o obvezi izvješćivanja, propisano je da su naručitelji obvezni u postupcima javne nabave u izradi dokumentacije o nabavi uzeti u obzir minimalne ciljeve iz članka 3. ovoga Pravilnika određivanjem energetske učinkovitosti i učinkovitosti na okoliš za trajanja cijelog radnog vijeka vozila, uključujući potrošnju energije, emisije CO₂ i emisije određenih onečišćujućih tvari.

U EOJN RH objavljeno je: „Prikupljanja podataka kod javne nabave vozila za cestovni prijevoz“ gdje su navedena pojašnjenja kategorija cestovnih motornih vozila.

Također, u: „CPV-kodovi na koje se odnosi pravilo o prikupljanju podataka kod javne nabave vozila za cestovni prijevoz“ objavljenoj na stranicama EOJN RH navedeni su CPV kodovi vozila i usluga u kojima se eventualno koriste čista vozila, a za koje Republika Hrvatska ima obvezu prikupljanja podataka vezanih uz obveze naručitelja da pri javnoj nabavi određenih vozila za cestovni prijevoz, u obzir uzmu energetske učinke i učinke na okoliš za trajanja cijelog radnog vijeka vozila.

Naručitelji su obvezni, ukoliko se radi o nabavi usluga, u dokumentaciji o nabavi zahtijevati da gospodarski subjekti u ponudama navedu hoće li tijekom izvršavanja usluge koristiti čista vozila.

Budući da se u obavijesti o dodjeli ugovora u EOJN RH, temeljem relevantne CPV oznake, automatski otvaraju obvezna polja u kojima se treba ustanoviti o kakvom se vozilu radi pa bi naručitelj već i u dokumentaciji o nabavi trebao jasno, precizno i nedvojbeno specificirati vozilo koje nabavlja, odnosno je li vozilo „čisto“ sukladno definiciji iz članka 3. Zakona.

⁵ MIŠLJENJE KLASA: 406-01/21-01/462 OD 31. SIJEČNJA 2022.